

РЕШЕНИЕ

№ 296

гр. Пловдив, 08.03.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ПЛОВДИВ, V СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и осми ноември през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Светлана Ив. Изева

Членове: Радостина Анг. Стефанова
Светлана Анг. Станева

при участието на секретаря Петя Ф. Цонкова
като разгледа докладваното от Светлана Ив. Изева Въззивно гражданско дело
№ 20225300500294 по описа за 2022 година

Производство по реда на чл.258 и сл.от ГПК.

Образувано по въззивна жалба на „*****“ против решение № 261057/02.04.2021г, постановено по гр. дело № 397/2020г. по описа на РС-Пловдив, 19-ти гр.с., поправено с решение № 262582/ 01.12.2021г., с което са отхвърлени предявените от „*****“ ЕАД против Д. Й. А., ЕГН-***** от гр.П. обективно съединени иски с правно основание чл.422 от ГПК във вр.с чл.79 и чл.86 от ЗЗД за признаване за установено, че ответникът дължи на ищеца сумата от 13 760,70лв. главница, 1246,03лв. договорна лихва за периода от 20.12.2018г. до 25.08.2019г., 26,23лв. наказателна лихва за периода от 20.01.2019г. до 25.08.2019г., 7,64лв. обезщетение за забава за периода от 26.08,2019г. до 27.08.2019г., 120лв. заемни такси по договор за потребителски кредит от 23.11.17г., обезпечен с договор за поръчителство на ответника, както и законната лихва върху главницата, считано от 29.08.2019г. до окончателното ѝ погасяване и са отхвърлени евентуалните обективно съединени иски за осъждане на ответника да заплати на ищеца горепосочените суми.

В жалбата се излагат подробни съображения за твърдяната неправилност и немотивираност на решението. Посочва се, че ответникът е подписал договор за поръчителство с всички произтичащи от това последици, а банката като кредитор е

действала добросъвестно,съгласно банковото законодателство,включително установената съдебна практика.Поддържа се,че първоинстанционният съд в решението си не е обсъдил и взел под внимание, както вноските с настъпил падеж към датата на предсрочната изискуемост, така и вноските с настъпили падежи, формирани от главница и лихви към датата на исковата молба,каквато е формираната трайна съдебна практика.Сочи,че датата на обявяване на предсрочна изискуемост по кредита е 26.08.2019г., като счита,че е налице редовно връчване на уведомление за предсрочна изискуемост на кредитополучателя.Във въззивната жалба от 23.12.21г. се изразява становище и по решението,с което е допусната поправка на очевидна фактическа грешка,като се посочва,че банката има интерес от предявените осъдителни икове,който не е отпаднал.Иска се отмяна на атакуваното решение.Претендират се разноски.

Въззиваемата страна- Д. Й. А.,ЕГН-***** чрез процесуалния си представител адв.С.М. оспорва жалбите.Моли обжалваните решения да се потвърдят изцяло.Изразява становище за правилност,законосъобразност и обоснованост на първоинстанционното решение.Намира,че липсата на надлежно обявена предсрочна изискуемост на кредита обосновава липсата на отговорност и на поръчителя. Позовава се на ТР по ТД № 4/2014 г. на ОСГТК на ВКС, в което е прието, че за да има действие предсрочната изискуемост,същата следва да е обявена надлежно на всички задължени лица.По отношение на връчването на уведомлението за предсрочна изискуемост счита,че не е налице надлежно обявена такава.Прави възражение за недействителност на договора за кредит.Моли обжалваните решения да се потвърдят. Претендира разноски за въззивна инстанция.

ПдОС намира жалбата за процесуално допустима.Подадена е в законоустановения срок от легитимирана страна,имаща правен интерес от обжалване на решението.

При разглеждането на въззивната жалба по същество ПдОС намира за установено следното:

Производството пред първоинстанционния съд е започнало като заповедно по реда на чл.410 от ГПК.В полза на „*****“АД е издадена заповед за изпълнение по чл.410 от ГПК по ч.гр.дело № 14070/19г.на ПдРС,с която е разпоредено длъжниците М. М. П. като кредитополучател и ответникът Д. Й. А. като поръчител да заплатят солидарно на ищеца сумата от 13 760,70лв.главница,дължима по договор за кредит за текущо потребление от 23.11.17г.,вземанията по които са обявени за предсрочно изискуеми;сумата от 1246,03лв.договорна лихва за периода от 20.12.2018г.до 25.08.2019г. ;26,23лв.наказателна лихва за периода от 20.01.2019г.до 25.08.2019г. ; 7,64лв.обезщетение за забава за периода от 26.08,2019г.до 27.08.2019г. и сумата от 120лв.разходи при изискуем кредит,ведно със законната лихва върху главницата,считано от датата на постъпване на заявлението в съда- 29.08.19г.до окончателното погасяване,както и разноските по делото за ДТ в размер на 303,21лв.и юрск.възнаграждение в размер на 50лв.Срещу издадената заповед Д. Й. А. е подал възражение,а заявителят е предявил иск за установяване на вземането си против него.

В исковата молба се посочва,че между ищеца и М. М. П. е сключен договор за кредит за текущо потребление на 23.11.17г.при Общи условия в размер на 15 000лв.(т.1 от

договора),обезпечен с поръчителство на ответника А.. Сроктът за погасяване е 96 месеца съгласно погасителен план.Страните са се съгласили,че неразделна част от договора за кредит са ОУ и погасителния план,които са подписани от кредитополучателя.Уговорено е,че кредитът се олихвява с променлив лихвен процент,посочен в т.8 от договора.Като приложение към договора са посочени условия по програма „** Партньори плюс“,според които при изпълнение на тези условия кредитът започва да се олихвява с преференциален лихвен процент чрез намаляване на надбавката.При нарушаване на условията кредитополучателят може да загуби преференциите-изцяло или частично,като приложимият лихвен процент се увеличава чрез увеличаване на надбавката.Определен е ГПР-15,42%.Тъй като кредитополучателят не извършвал редовни плащания на задълженията,на длъжника било изпратено уведомление за обявяване на кредита за предсрочно изискуем.Уведомлението е връчено чрез ЧСИ Д.М. и получено на 25.07.19г.Твърди се,че предсрочната изискуемост е настъпила на 26.08.19г.и от този момент задължението е станало изискуемо и по отношение на поръчителя.

Ответникът се позовава от своя страна на недействителност на договора за кредит поради нарушение на ЗПК,както и на недействителност на договора за поръчителство.Прави възражение за нищожност на договора за поръчителство поради липса на съгласие и невъзможен предмет.Прави възражение,че ответникът е поел отговорност за изпълнението на задълженията на кредитополучателя при по-леки условия,свързани както с размера,така и с падежа на задълженията,което обуславяло отхвърлянето на евентуалните осъдителни искове.Възразява се и за изтекъл шестмесечен погасителен срок по чл.147 от ЗЗД на вноските с настъпил падеж преди изтичането на шест месеца,което възражение впоследствие не се поддържа.

По делото са представени договорът за кредит за текущо потребление от 23.11.17г.и инкорпорираният в него договор за поръчителство,приложените към договора като приложение ОУ и погасителен план,както и условия по програма „****Партньори плюс“.Изготвено е и е прието неоспорено заключение на ССЕ от в.лице Й.П.,в което въззивният съд констатира несъответствие между заключението и поставените задачи към в.лице,касаещи усвояването на кредита и погасяване на задълженията по кредита,като неправилно е посочено,че кредитът е усвоен от ответника,(който е поръчител),а не от кредитополучателя М. П.,както и че плащанията са извършвани от последния.

Първостепенният съд в мотивите си е приел,че доколкото ищецът обляга претенцията си на настъпила предсрочна изискуемост на задълженията по договора,то за да възникне отговорността на поръчителя е необходимо установяване на факти,сочещи такава по отношение на кредитополучателя,а по делото не се ангажирали доказателства длъжника да е бил надлежно уведомен за обявяване на предсрочната изискуемост,поради което е прието,че такава не е настъпила от заявения момент-26.08.19г.Съобразно с това и към момента на образуване на заповедното производство не били налице предпоставки за претендиране на вземанията от поръчителя по договора.Като стигнал до този извод,първостепенният съд приел,че предявения иск следва да се отхвърли,без да се обсъждат останалите възражения на

ответника относно действителността на задълженията. Въпреки че отхвърлил иска, съдът изобщо не разгледал евентуалните осъдителни искове на ищцовото дружество, като не е изложил каквито и да било мотиви за отхвърлянето им.

Настоящата инстанция приема, че действително кредитополучателят по договора П. не е бил уведомен за обявяването на предсрочната изискуемост на същия. До него е била изпратена покана-уведомление от банката, връчена чрез ЧСИ на осн. чл. 18, ал. 5 от ЗЧСИ. Връчването на книжа по този закон се извършва по реда и при условията на чл. 37-58 от ГПК. (чл. 43 от ЗЧСИ), а в случая връчването не е редовно, тъй като поканата-уведомление е получена не лично от адресата, а от друго лице - С. П., като не е отбелязано качеството на същата съгл. изискването на чл. 44, ал. 1 от ГПК.

Независимо от този извод обаче искът не е неоснователен изцяло, както е приел ПдРС и не е следвало да бъде отхвърлен само на това основание - поради ненастъпила предсрочна изискуемост на кредита. Според съдебната практика няма пречка предявеният по реда на чл. 422, ал. 1 от ГПК иск за установяване на дължимостта на вземане по договор за банков кредит поради предсрочна изискуемост, да бъде уважен частично - за вноските с настъпил падеж към датата на формиране на силата на присъдено нещо, като в случай, че не се установи да е била обявена предсрочната изискуемост, то съдът е длъжен да изследва и размера на вноските с настъпил и ненастъпил падеж. В този смисъл - решение № 189/16.03.21 г. по т. д. № 1884/19 г. по описа на ВКС.

С оглед на горното пред въззивния съд е изготвена ССЕ, която е установила размера на вноските по процесния договор за кредит - падежиралите такива към 11.09.2022 г. и непдадежиралите до края на договора за кредит, съобразно клаузата на чл. 8 от договора и промяната в лихвения процент.

Предвид извода за частична основателност на установителните искове следва да се разгледат и възраженията на ответника за недействителност на договора за кредит и договора за поръчителство.

Доколкото ищецът е банкова институция по см. на ЗКИ, а ответникът - физическо лице, което е действало като такова при сключването на договора за кредит и договора за поръчителство, то страните по делото имат съответно качеството на кредитор съгл. чл. 9, ал. 4 от ЗПК и потребител по см. на чл. 9, ал. 3 от ЗПК. Сключеният между тях договор за поръчителство обезпечава договор за потребителски кредит, поради което приложим спрямо него е специалният закон - ЗПК.

Съгласно чл. 22 от ЗПК ДПК е недействителен при липсата на всяко от императивно дадените в чл. 10, ал. 1, чл. 11, ал. 1, т. 7-12 и т. 20, чл. 12, ал. 1, т. 7-9 от ЗПК изисквания. Тази недействителност е изначална, доколкото последиците ѝ са изискуеми при самото възникване на договора и когато той бъде обявен за недействителен, заемателят дължи връщане само на чистата стойност на кредита, без връщане на лихвата и другите разходи.

Ответникът на първо място прави възражение за недействителност на договора за кредит, като счита, че липсват императивно предвидените в чл. 11, т. 9, т. 9а, т. 10 и т. 14 от ЗПК

реквизити.

Въззивната инстанция приема в тази връзка следното:

Доколкото договорът за кредит е сключен при ОУ,които представляват приложение към договора и са подписани от кредитополучателя,то те следва да се приемат като част от договора.Това се отнася и до подписаните от страните Условия по програма „**** партньори плюс“.

Лихвеният процент по кредита е посочен в чл.8 от договора,като в него са посочени и условията за прилагането му,индекса,който е свързан с първоначалния лихвен процент,а в т.7 от ОУ са посочени периодите,условията и процедурите за промяна на лихвения процент,включително и при преференциалния лихвен процент,договорен съобразно програмата „**** партньори плюс“.Поради което съдът не намира в договора за кредит да липсват посочените в чл.11,ал.1,т.9 от ЗПК реквизити.Не се споделя и виждането на ответника,че в чл.8 от договора липсвала яснота относно приложимия лихвен процент при спазване на условията на програма „*** партньори плюс“.В чл.8 са посочени последиците от нарушаването на условията по програмата,а какъв е приложимият лихвен процент е ясно разписано в самите Условия по програма „*** партньори плюс“ (в т.3 и 4),които също са неразделна част от договора за кредит,като са подписани от страните по договора.

Неоснователно е и възражението,че в договора за кредит липсва ясна методика за изчисляване на лихвения процент.Напротив,същият е посочено,че се формира от два компонента-променлив референтен процент,представляващ 6-месечен SOFIBOR 0,268% и фиксирана стандартна надбавка в размер на 13,182%,която надбавка,при изпълнение на условията на програма „*** партньори плюс“,се намалява съгласно посочените условия.В ОУ е посочено,че лихвата,в частта,зависеща от 6-месечния SOFIBOR,ще се променя два пъти годишно-на 15.01. и на 15.07.

Не се установява да липсват реквизити по чл.11,ал.1,т.14 от ЗПК,а и тяхната липса,ако се приеме,че има такава,не води до недействителност на договора за кредит.

Основателно е обаче възражението,че посоченият в чл.9 от ДК процент на ГПР не е верен.Действително в цитирания член от договора той е посочен като 15,42%,като може да бъде променян при предпоставките,предвидени в ОУ.Съгл.т.9.1 от ОУ размерът на ГПР включва лихви и различни такси,изброени в т.“б-д“.В случая обаче следва да се отбележи,че договорът предвижда различни лихвени проценти съобразно това дали кредитополучателят реши да изпълнява условията по програма „*** партньори плюс“,съответно дали ще ползва лихвена отстъпка от приложимия лихвен процент,като тази отстъпка е различна при изпълнението на различните условия по програмата(в т.3 и т.4 от Условията).От договора за кредит не става ясно при какъв лихвен процент е изчислен процентът на ГПР на 15,42% и съобразен ли е той с предвидените лихвени преференции.

В договора за потребителски кредит следва да е ясно разписана методиката за изчисляване на ГПР и данните,въз основа на което е направено това изчисляване.В случая липсва такава ясна методика за изчисляване на ГПР,както и данните,въз основа на които е

направено изчисляването, касаещи лихвения процент, определен съобразно чл.8 от договора и Условията по програма „*** партньори плюс“. Неспазването на двете изисквания – ясно разписана методика за изчисляване на ГПР и данните, въз основа на които се извършва изчисляването и посочването на неверен ГПР представлява съществено нарушение, което законодателят е санкционирал с недействителност на целия договор по смисъла на чл.22 от ЗПК.

Както бе посочено по-горе, съгл.чл.22 във вр.с чл.23 от ЗПК, когато не са спазени изрично изброените в чл.10,чл.11,чл.20 и чл.12 от ЗПК изисквания, включително това по чл.11, ал.1, т.10 от ЗПК, договорът за потребителски кредит е недействителен и потребителят връща само чистата стойност на кредита, без да дължи лихва или други разходи по кредита.

В този смисъл предявеният установителен иск е частично основателен до размера на чистата стойност на кредита, която е останала дължима, при това само за падежиралите вноски. Съгласно ССЕ, възприета от въззивния съд като компетентно изготвена, неизплатената главница за периода от 23.11.17г. до 11.09.22г. е в размер на 6736,58лв. Това е сумата, която ответникът като поръчител дължи на ищцовото дружество и до този размер следва да се уважи предявеният иск по чл.422 от ГПК във вр.с чл.79 от ЗЗД за главницата, като във останалата част искът следва да се отхвърли.

В останалата част атакуваното решение следва да се потвърди.

Като е стигал до извод за неоснователност на всички предявени иски, районният съд е постановил неправилно решение, което следва да се отмени.

С оглед на уважаването на установителния иск съдът не дължи произнасяне по предявените при условията на евентуалност осъдителни иски.

По разноските:

С оглед изхода на спора разноски се дължат и на двете страни по съразмерност.

Жалбоподателят е направил разноски в трите производства (заповедно, първа и втора инстанция) в общ размер на 1999,99лв., от които 353,21лв. в заповедното производство (303,21лв. ДТ и 50лв. юрск.възнаграждение); 847,22лв. в първоинстанционното производство (47,22лв. ДТ, 250лв. за ССЕ и 150лв. юрск.възнаграждение) и 829,56лв. във въззивното производство (379,56лв. ДТ, 300лв. ССЕ и 150лв. юрск.възнаграждение). По съразмерност на жалбоподателя следва да се присъдят разноски съобразно уважената част от исковите в размер на 888,61лв.

Въззиваемата страна е направила разноски в първоинстанционното и във въззивното производство в размер на 2400лв. за адв.възнаграждение (по 1200лв. за инстанция). На същата следва да се присъдят разноски по съразмерност съобразно отхвърлената част от исковите в размер на 1333,56лв.

Водим от горното, съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение № 261057/02.04.2021г, постановено по гр. дело № 397/2020г. по описа на РС-Пловдив, 19-ти гр.с., поправено с решение № 262582/ 01.12.2021г., *в частта*, с която са отхвърлени предявените от „*****“ ЕАД против Д. Й. А., ЕГН-***** от гр.П. искове с правно основание чл.422 от ГПК във вр.с чл.79 и чл.86 от ЗЗД за признаване за установено, че ответникът дължи на ищеца сумата от 13 760,70 лв. главница, дължима по договор за потребителски кредит от 23.11.17г., обезпечен с договор за поръчителство на ответника, както и законната лихва върху главницата, считано от 29.08.2019г. до окончателното ѝ погасяване, като вместо това **ПОСТАНОВЯВА:**

ПРИЗНАВА ЗА УСТАНОВЕНО в отношенията между страните, че Д. Й. А., ЕГН-***** от гр.П. дължи на „*****“ сумата от 6736,58 (шест хиляди седемстотин тридесет и шест лв. и 58 ст.) - главница, дължима по договор за потребителски кредит от 23.11.17г., обезпечен с договор за поръчителство на Д. Й. А., ведно със законната лихва, считано от 29.08.2019г. до окончателното ѝ погасяване, като за разликата над уважения размер до претендирания такъв от 13 760,70 лв. **ОТХВЪРЛЯ** иска като неоснователен.

ПОТВЪРЖДАВА решение № 261057/02.04.2021г, постановено по гр. дело № 397/2020г. по описа на РС-Пловдив, 19-ти гр.с., поправено с решение № 262582/ 01.12.2021г., *в частта*, с която са отхвърлени като неоснователни предявените от „*****“ ЕАД против Д. Й. А., ЕГН-***** от гр.П. искове с правно основание чл.422 от ГПК във вр.с чл.79 и чл.86 от ЗЗД за признаване за установено, че ответникът дължи на ищеца сумата от 1246,03 лв. договорна лихва за периода от 20.12.2018г. до 25.08.2019г. ; 26,23 лв. наказателна лихва за периода от 20.01.2019г. до 25.08.2019г. ; 7,64 лв. обезщетение за забава за периода от 26.08.2019г. до 27.08.2019г. и 120 лв. заемни такси по договор за потребителски кредит от 23.11.17г., обезпечен с договор за поръчителство на ответника, както и *в частта*, с която са отхвърлени евентуалните обективно съединени искове на „*****“ ЕАД против Д. Й. А., ЕГН-***** от гр.П. с правно основание чл.422 от ГПК във вр.с чл.79 и чл.86 от ЗЗД за осъждане на ответника да заплати на ищеца сумата от 13 760,70 лв. главница, 1246,03 лв. договорна лихва за периода от 20.12.2018г. до 25.08.2019г., 26,23 лв. наказателна лихва за периода от 20.01.2019г. до 25.08.2019г., 7,64 лв. обезщетение за забава за периода от 26.08.2019г. до 27.08.2019г., 120 лв. заемни такси по договор за потребителски кредит от 23.11.17г., обезпечен с договор за поръчителство на ответника, както и законната лихва върху главницата, считано от 29.08.2019г. до окончателното ѝ погасяване.

ОСЪЖДА Д. Й. А., ЕГН-***** от гр.П. да заплати на „*****“ сумата от 888,61 (осемстотин осемдесет и осем лв. и 61 ст.) разноски по съразмерност за заповедното, първоинстанционното и въззивното производство.

ОСЪЖДА „*****“ да заплати на Д. Й. А., ЕГН-***** от гр.П. сумата от

1333,56 (хиляда триста тридесет и три лв.и 56ст.)разноски по съразмерност в първоинстанционното и във въззивното производство.

Решението е окончателно.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____